

A gazdaságstatisztika szerepe a munkaerő- piaci folyamatok elemzésében a Visegrádi Négyek körében

Dr. Lipták Katalin

egyetemi adjunktus

Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar

Budapest, 2017. szeptember 27.

Előadás felépítése

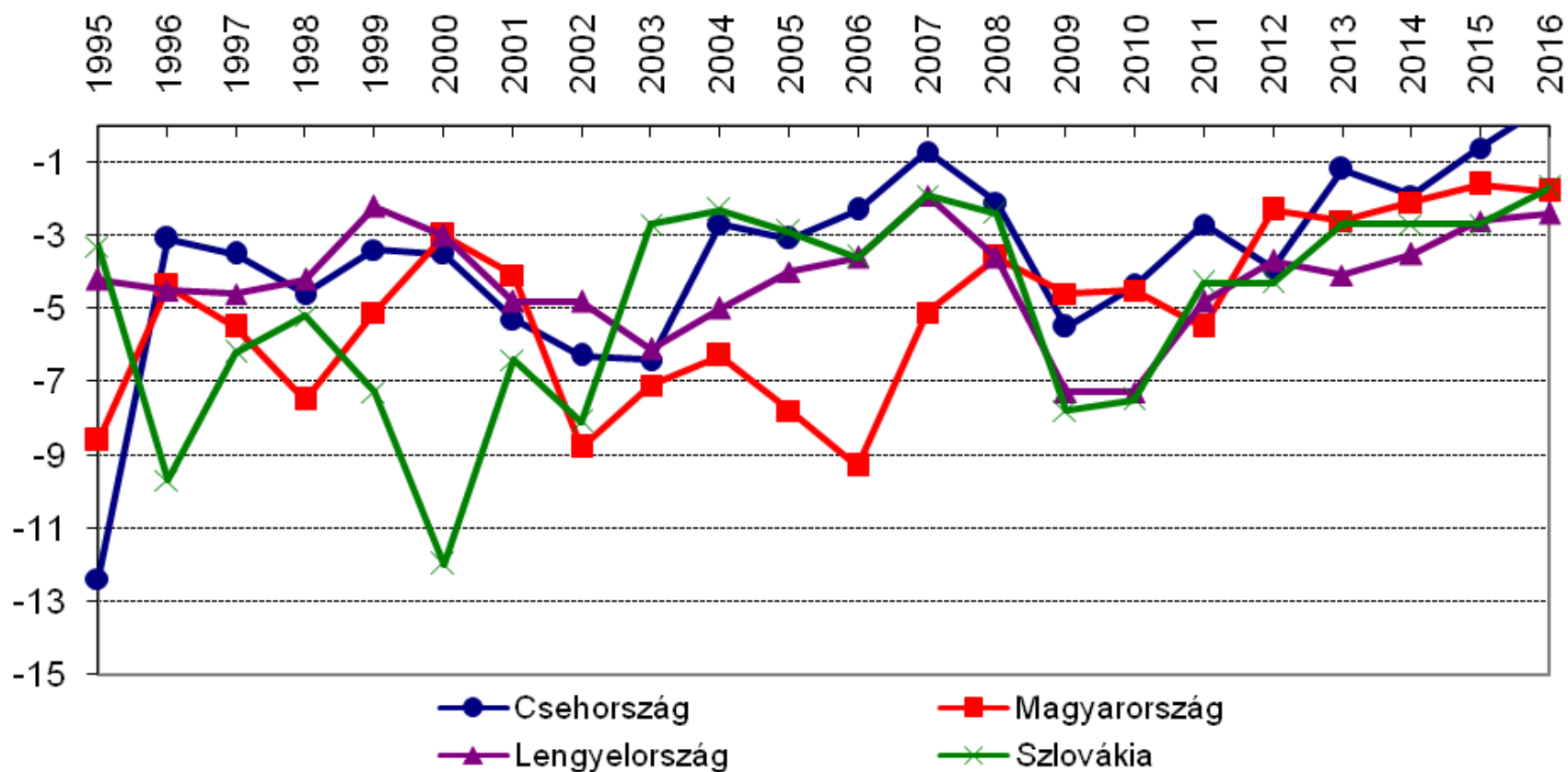
- Kutatási kérdés
- A rendszerváltást követő gazdasági helyzet ábrázolása
- A főkomponens és klaszter analízis eredményeinek a bemutatása
- Következtetések

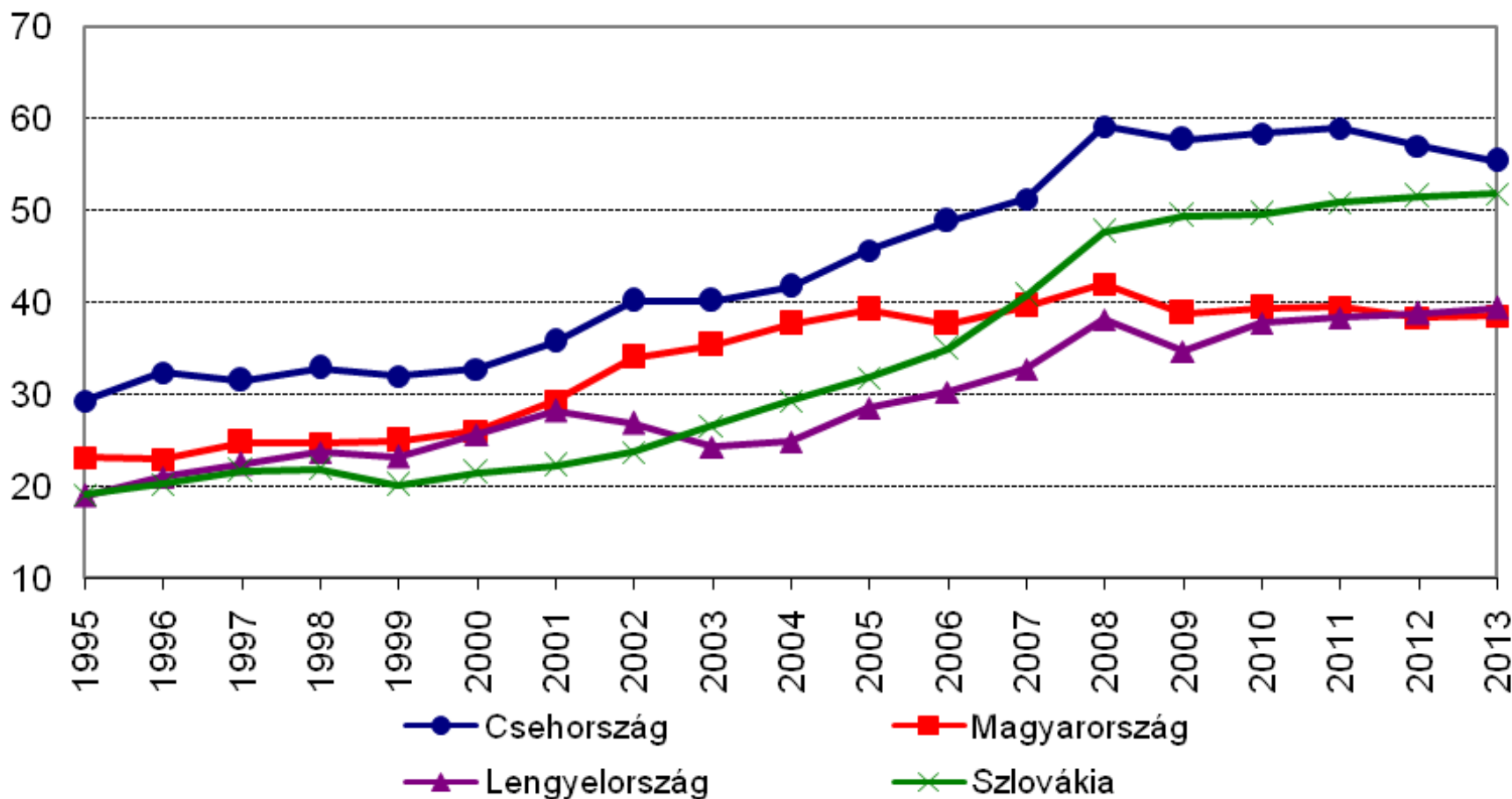
Kutatási kérdés

- **Igaz-e, hogy a térszerkezeti változások sokkal markánsabbá váltak a V4 országokban a gazdasági válság óta és területi átrendeződés figyelhető meg?**
- A prezentációban a V4 országok gazdasági helyzetét mutatom be a rendszerváltást követő időszaktól
- Valamint a NUTS 2. szintű régióinak a változását szemléletem a válság óta
- A régiók között fennálló különbségek szemléltetésére a 2008, 2011 és 2015 évekre főkomponens és klaszter analízis számításokat végeztem

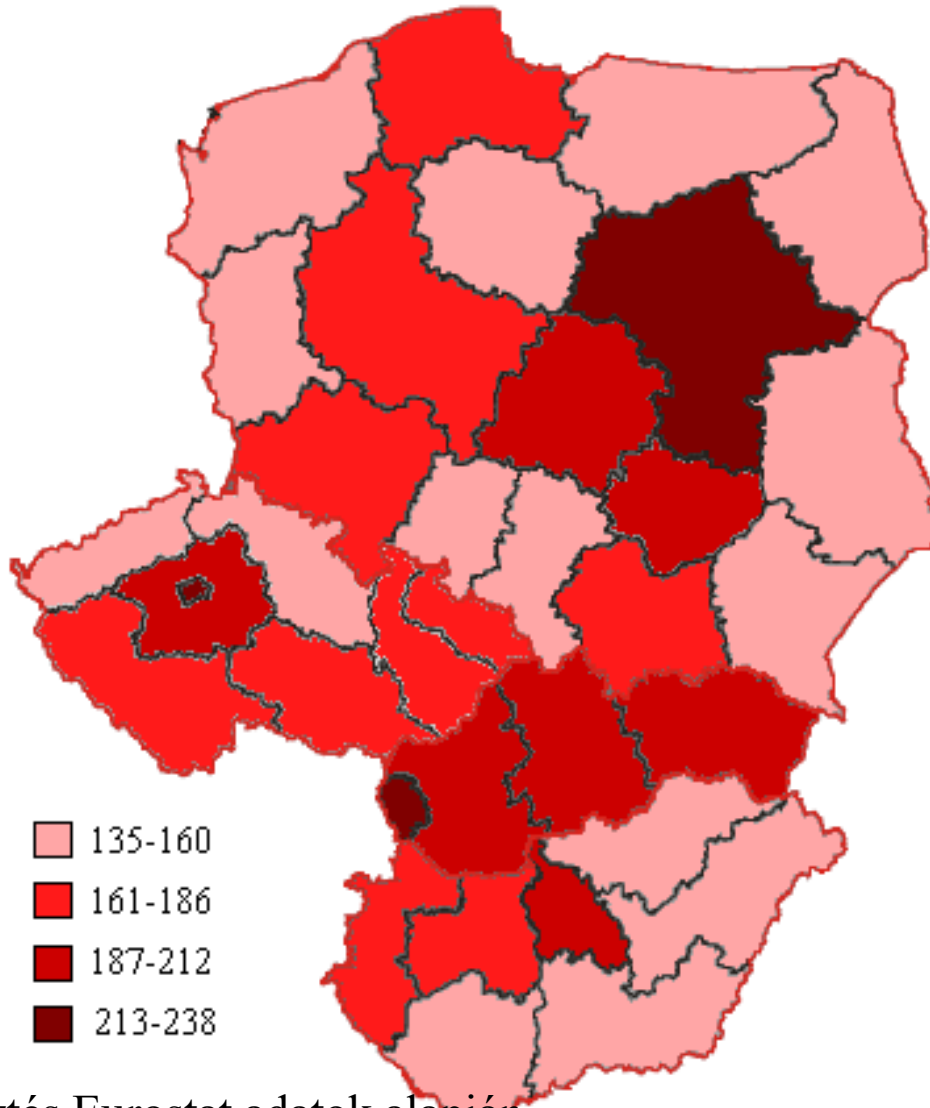
Államháztartási hiány (GDP %-ban)

Egy főre jutó GDP az EU-28 átlag %-ban

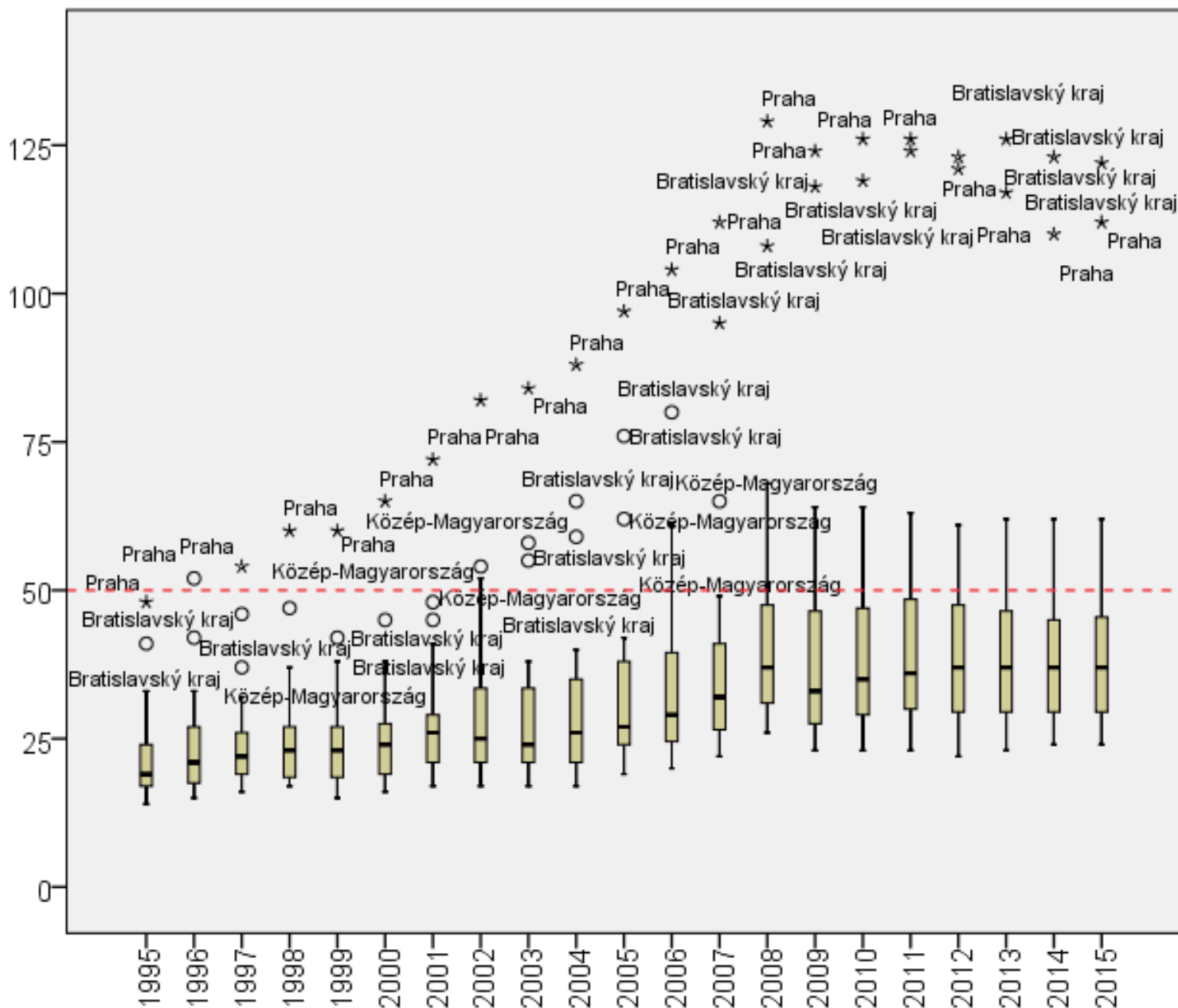

Egy főre jutó GDP növekedés (%) (2007/1995)

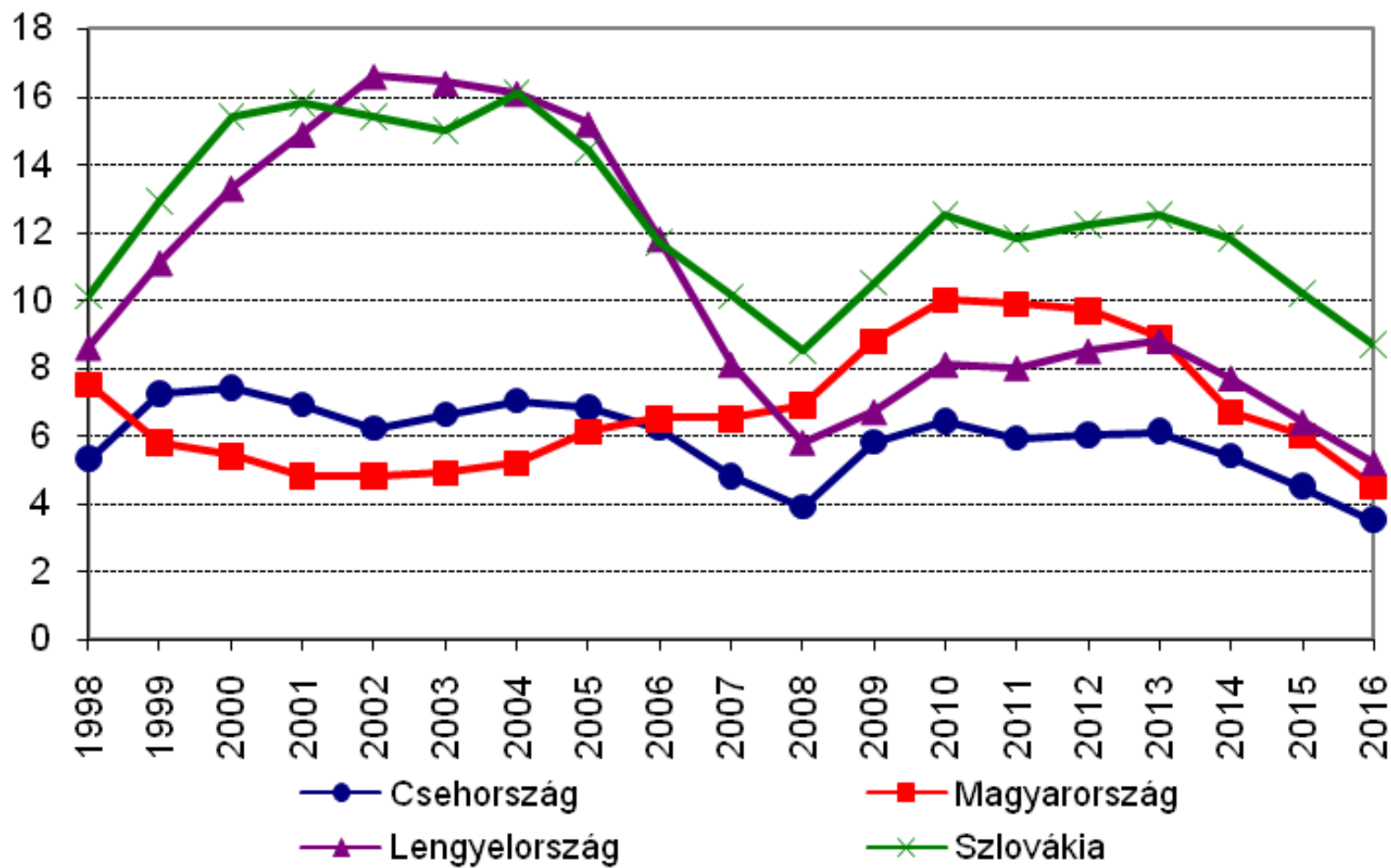

Egy főre jutó regionális GDP az EU-28 átlagának %-ban

Munkanélküliségi ráta (25-74 évesek körében)

Következmények a V4-ek munkaerőpiacán a válság után

- Társadalmi és gazdasági problémák
- Fokozódó munkanélküliségi problémák, reményvesztett munkanélküliek
- Szegénység fokozódása
- Szegregáció fokozódása
- Függőségi viszonyok erősödése

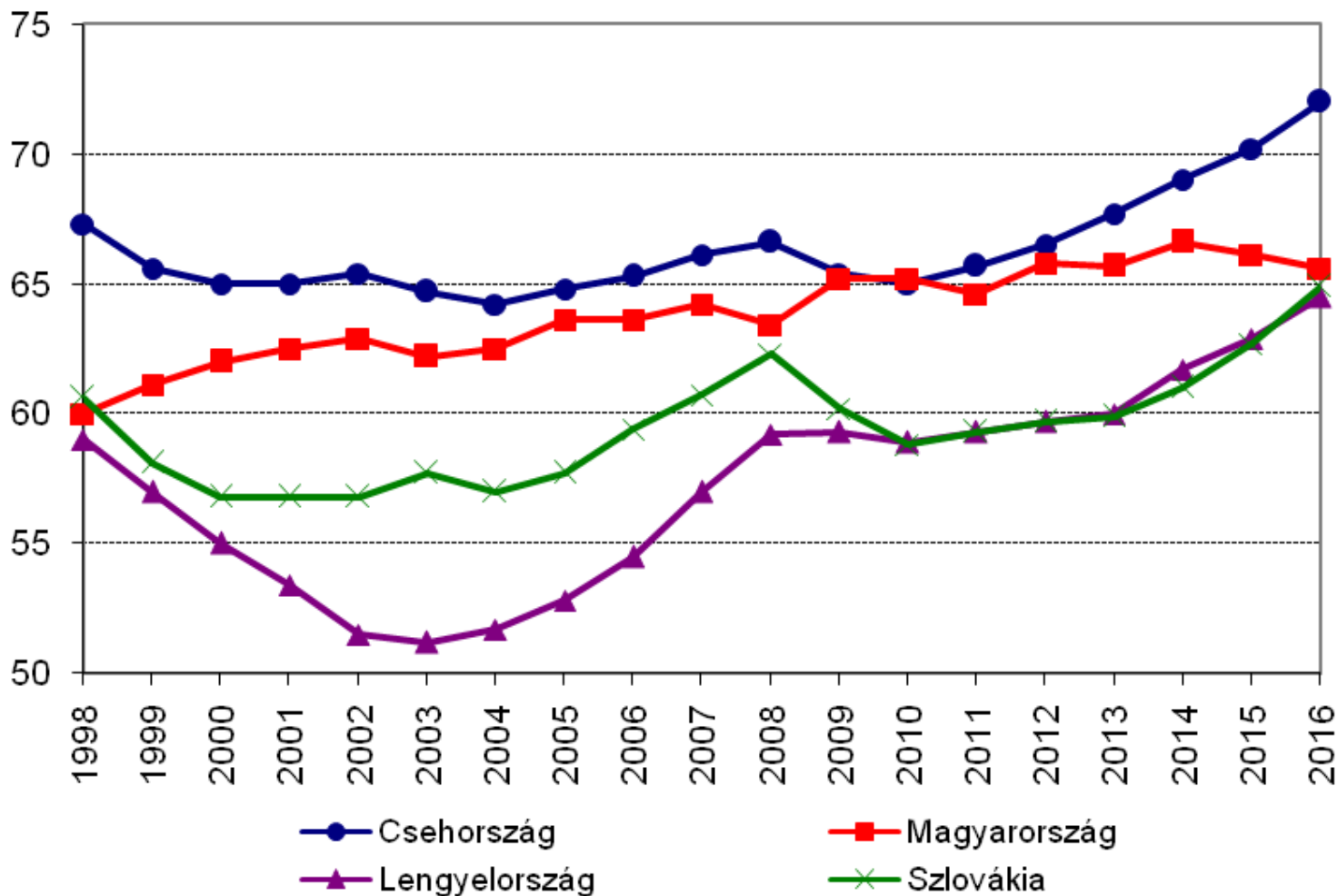
A tartós munkanélküliség veszélyei – a V4 térség „betegségei”

- A tartós munkanélküliség megnehezíti az inaktivitási arány csökkentését.
- Munkaerőpiac végleges elhagyása.
- A fekete és szürkegazdaság erősödésének veszélyei.
- A költségvetésre nézve kettős negatív hatással van: a munkanélküli támogatások folyósítása jelentős kiadásokat okoz, valamint az elmaradt adóbevétel is számottevő.

Következmények:

- (1) fokozódó motiváció a kivándorláshoz**
- (2) reményvesztett munkanélkülivé válás**

Foglalkoztatottsági ráta (15-64 évesek körében)

A válság utáni munkaerő-piaci helyzet javulásának okai

- Célzott foglalkoztatáspolitikai támogatások
- Hátrányos helyzetűek felzárkóztatása
- Közfoglalkoztatási program átalakítása Magyarországon – hatékonysága sokat vitatott (!)

- **EREDMÉNYES MEGOLDÁS:**

A SZOLIDÁRIS GAZDASÁG MEGERŐSÍTÉSE

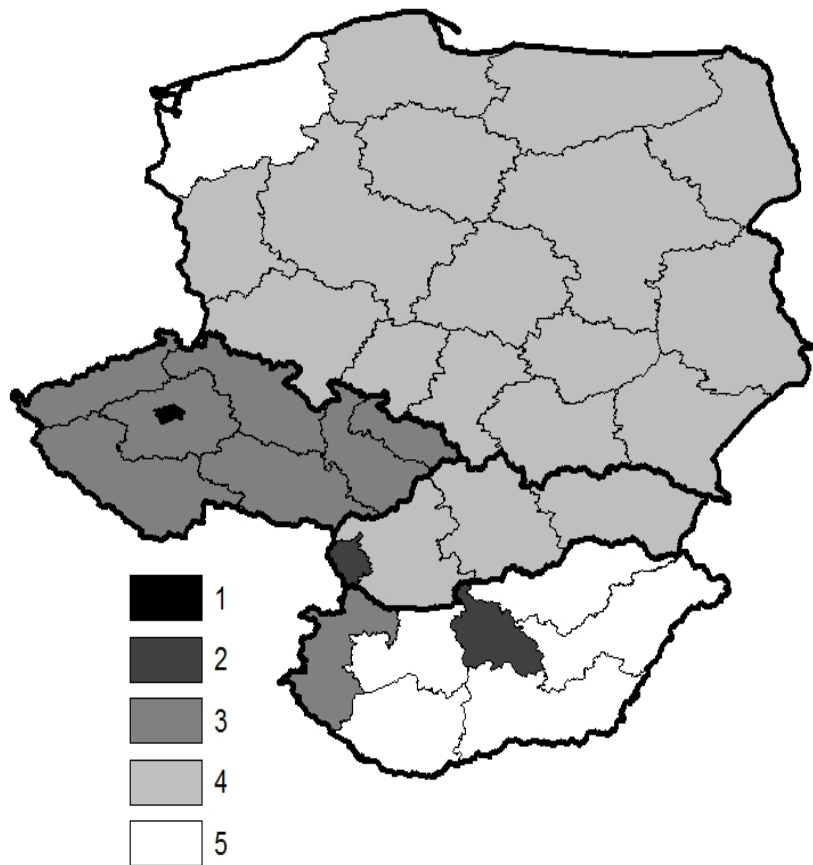
- Társadalmi vállalkozások létrejöttének támogatása és a társadalmi innovációk generálása (OTKA kutatás)

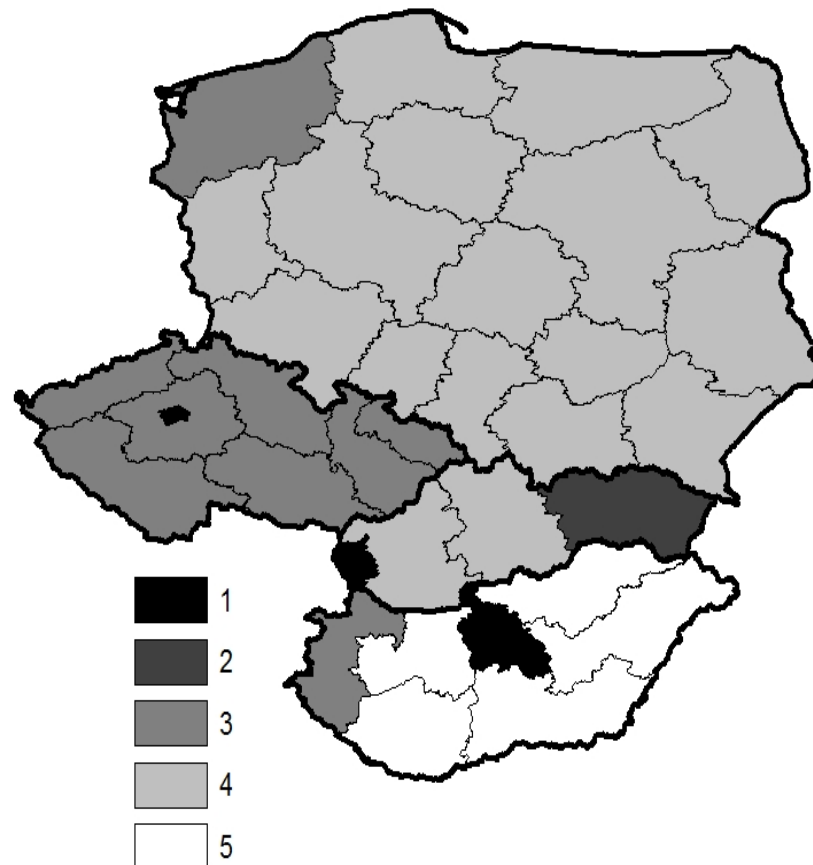
Főkomponens elemzés kiinduló adatai

Gazdasági tényezők	Egy főre jutó GDP (euro/fő)
	Egy főre jutó háztartási jövedelem (euro/fő)
Munkaerő-piaci tényezők	Aktivitási ráta a 15-74 éves népesség körében (%)
	Foglalkoztatási ráta a 15-64 éves népesség körében (%)
	Munkanélküliségi ráta a 15-74 éves népesség körében (%)
	Üres álláshelyek aránya
Demográfiai tényezők	Népsűrűség (fő/km ²)
	Születéskor várható átlagos élettartam (év)
	Termékenységi ráta (%)
	Medián életkor (év)
Oktatási tényezők	Élethosszig tartó tanulás: a 25-64 éves népesség részvétele az oktatásban (%)
	Felsőoktatásban résztvevők aránya a 25-64 éves népesség körében (%)
	Korai iskolaelhagyók aránya a 18-24 évesek körében (%)
Innovációs tényezők	Egy lakosra jutó K+F kiadások a GDP %-ban (%)
	K+F szektorban dolgozók aránya az aktív népességén belül
	Tudásintenzív szektorban dolgozók az összes foglalkoztatott százalékában
Infrastrukturális tényezők	Közúti úthálózat sűrűsége (kilométer/1000 km ²)
	Vendégéjszakák száma 1000 lakosra (éjszaka/1000 lakos)

Területi különbségek változása (2008, 2011)

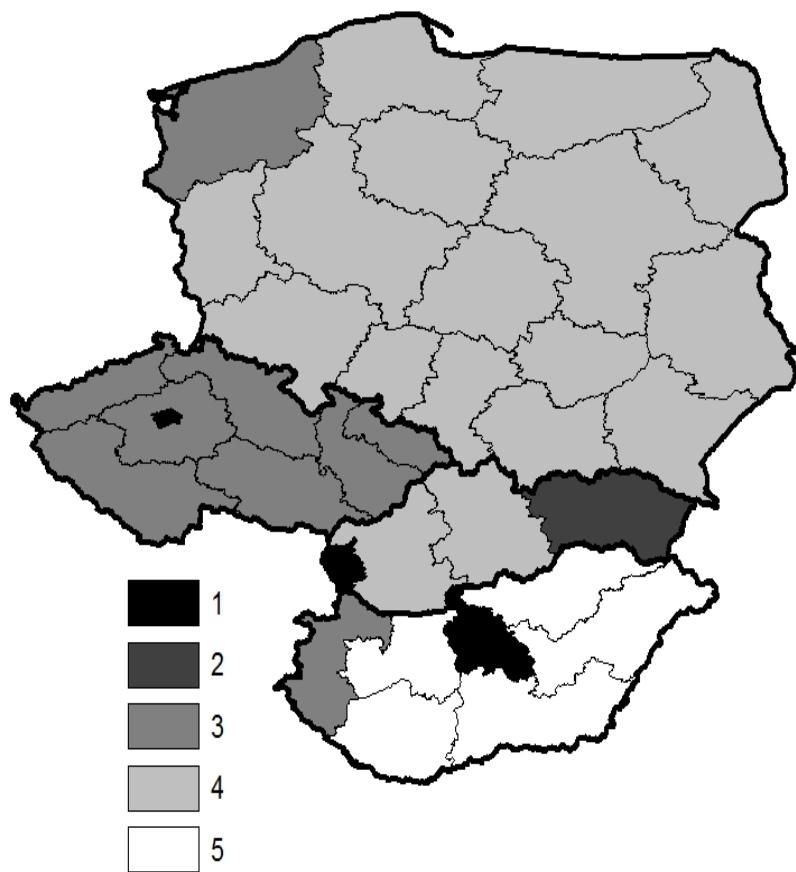

2008

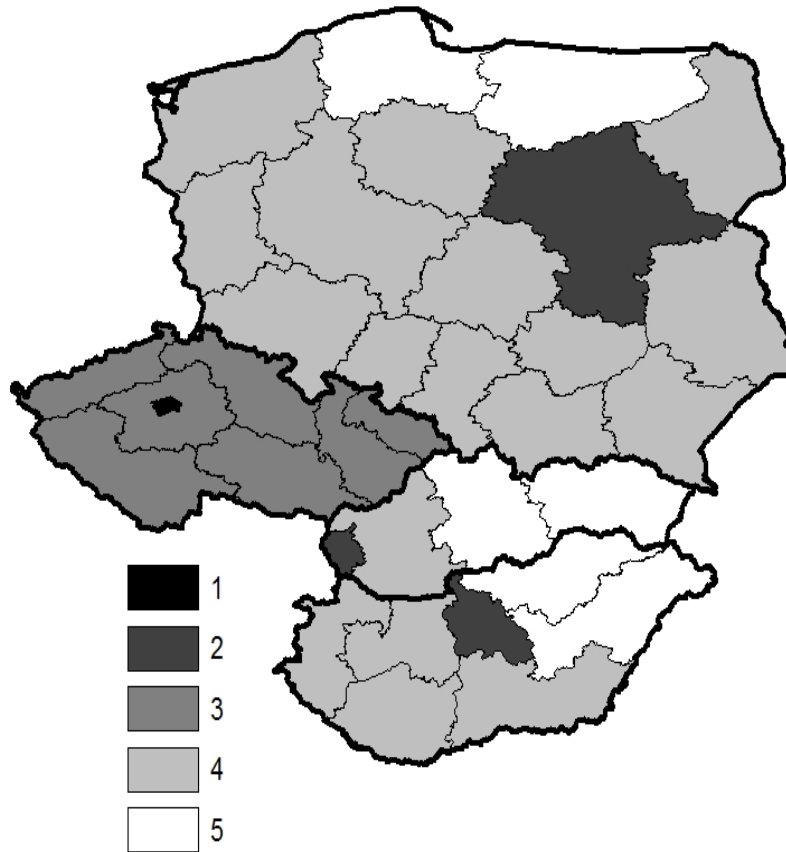

2011

Területi különbségek változása (2011, 2015)

2011

2015

Következtetések

- A V4 országok munkaerőpiacán ún. anomáliák, vagyis rendellenességek egyes időszakokban megfigyelhetők.
- A regionális különbségek már a rendszerváltáskor fennálltak, azóta csak tovább fokozódtak.
- Hosszú távú és tartós munkaerő-piaci megoldást jelenthet a V4 országokra szabott foglalkoztatáspolitikai szempontrendszer kialakítása.
- A hasonló tulajdonsággal, adottságokkal rendelkező régiók számára létrehozhatóak hasonló programok és célok.
- A munkaerő-piaci adatokat vizsgálva megtörtént a válságból való kilábalás.

Köszönöm a figyelmet!

liptak.katalin@uni-miskolc.hu